

GROENGELOVIGE
MARJOLEIN TIEMENS:

‘Consumanderen
**verrijkt je
wereld**’

Ze is bioloog, fervent fietser en geeft workshops en lezingen over duurzaamheid. Met haar bedrijf GroenGeloven wil Marjolein Tiemens mensen bewust maken van hun rol in het geheel, want „alles hangt met alles samen”. Haar boodschap is helder en eerlijk: „We hebben de Aarde van God gekregen, dus daar moeten we zuinig op zijn.” Tijd voor een nadere kennismaking.

Tekst: Eline Broekhuizen • Beeld: Kees Muizelaar

En gezellige tussenwoning in Driebergen, met veel boeken, planten en een vleugel. Op de eettafel ligt een grote stapel katoenen doeken – bijenwasdoeken hoor ik later, die Marjolein zelf maakt en verkoopt via haar website (om voedsel in te bewaren als alternatief voor plasticfolie). Het zijn subtiele hints van de leefgewoonten van dit gezin. Marjolein vertelt over haar ouders, die ook bioloog waren en

haar de liefde voor de natuur meegaven. Al jong wist ze dat ze naar Wageningen wilde om plantenveredeling te studeren. „Na mijn studie heb ik jarenlang met veel plezier bij een veredelingsbedrijf gewerkt, waar toen net de genetische manipulatie in opkomst was. En later bij het Louis Bolk Instituut, dat zich richtte op de biologische ontwikkeling van plantenveredeling.”

HEERSEN IS DIENEN

Met de opkomst van genetische manipulatie groeit ook de gedachte dat de Aarde maakbaar is. (Marjolein hecht aan de hoofdletter A, uit respect voor de Aarde.) „Die maakbaarheidsgedachte maakte me soms echt misselijk.” Hoewel Marjolein zich bleef verwonderen over het feit dat uit één enkele plantencel een hele plant kon groeien, stond de maakbaarheidsgedachte haar toch tegen. „We denken wel dat we de natuur kunnen

beheersen, maar elke keer laat de natuur zien dat dat niet zo is. Ik kreeg meer en meer inzicht in hoe kwetsbaar onze Aarde is en dat wij haar op dit moment behoorlijk overvragen. Ook realiseerde ik me hoe inspirerend ik het vond om kennis over te dragen. Dat

deed ik als lekenvoorganger in onze parochie. Ik besloot het roer om te gooien en richtte GroenGeloven op.”

Duurzaamheid is inmiddels wereldwijd een thema. Veel mensen maken zich zorgen over de toekomst van onze planeet. Voor Marjolein hangt die zorg nauw samen met haar geloof. „Als bioloog heb ik veel kennis van ecosystemen en van hoe de natuur in elkaar zit. Als gelovige leef ik vanuit dankbaarheid voor wat we van God gekregen hebben en vanuit verwondering omdat alles in de natuur zo vernuftig in elkaar zit. In de kerk hebben we het vaak over de relatie met God en mensen, maar minder over de relatie mens-Aarde. Dat is toch raar? Juist als gelovigen moeten we ons meer bewust zijn van die relatie. Als je gaat leven vanuit dankbaarheid naar God, ga je heel anders aankijken tegen de manier waarop we met de Aarde omgaan.”

Als we het later hebben over Genesis 1:28, waar God de mens opdraagt om te heersen over de Aarde, licht Marjolein toe: „Deze tekst moet je in de context van de schepping blijven zien. De schepping beschrijft een harmonieuze wereld. Dus dat heersen moet ook in harmonie gaan. Het moet geen overheersen worden. Kijk naar Jezus. Hij is Koning, maar kwam als een dienende Koning. Heersen is eigenlijk dienen.”

DE TIEN GEBODEN

Als katholiek gelovige betekent *Laudato Si'* veel voor Marjolein, een encycliek van paus Franciscus. „Een encycliek”, legt Marjolein uit, „is een geschrift van de paus over een maatschappelijk onderwerp, een oproep om iets te veranderen. *Laudato Si'* betekent ‘Wees geprezen’ en verwijst naar het Zonnelied van Franciscus van Assisi. Daarin bezingt hij hoe zon, maan, sterren, planten, dieren en mensen, een broeder- en zusterschap vormen. De paus roept alle wereldburgers op om zich hiervan bewust te worden. Er is één zin die mij elke keer weer raakt: ‘Als we ons innerlijk verbonden voelen met alles wat

bestaat, dan zullen soberheid en zorg spontaan ontstaan.’”

Marjolein: „Ik zie dat nog lang niet, of mensen nu wel of niet gelovig zijn. Ik voel het daarom als mijn taak om dat bewustzijn de wereld in te brengen. Daarbij gaat het zowel om de ecologische samenhang – want in de natuur hangt alles samen – als om de spirituele verbondenheid. Dat je ook verbonden bent met de mensen aan de andere kant van de wereld. Alleen al vanuit naastenliefde, dankbaarheid en verwondering zouden we zo min mogelijk moeten verspillen en vervuilen.”

Gelukkig bemerkt Marjolein wel een kentering en weten ook religieuze instellingen haar steeds beter te vinden, vooral uit protestantse hoek. „Er worden ook steeds vaker oecumenische avonden georganiseerd.” Als kapstok in haar lezingen en workshops gebruikt Marjolein vaak ‘de tien geboden voor het milieu’, wegwijzers voor een duurzame levensstijl, te vinden op haar website groengeloven.com.

VLEES ETEN

Voor Marjolein is duurzaamheid een manier van leven. Haar motto: ‘Groen geloven is duurzaam doen’. „We hebben geen auto. Ik doe het liefst alles met de fiets. Je voelt de wind en de zon, je ruikt het gras, je hoort de vogels en ziet de bloemen. Hier vlakbij heb je een heel mooi stukje heide met een vennetje. Als ik daar loop en helemaal alleen ben, kan ik echt zo’n wow-moment beleven. Die verwondering. Een soort dankbaarheid dat ik daar even helemaal alleen mag zijn. Ik voel me dan gedragen. Dat is voor mij verbonden zijn met God.”

Ook qua voedsel is het gezin van Marjolein bewust bezig. Bijna alle groente en fruit komt van de biologische boerderij verderop. Ook hebben ze driedubbel glas om hun huis goed te isoleren, staat er een zonnecollector op het dak en gaan ze met de fiets en de trein op vakantie. Opvallend is overigens dat ze wel vlees eten. Past een vegetarische leefstijl niet beter? „Nee, we eten juist bewust wél een beetje vlees”, legt Marjolein uit. „Duurzaam leven betekent niet zwart-wit denken. We eten vlees, omdat ik vind dat het in de kringloop van de landbouw hoort. We hebben namelijk ook gewoon mest nodig. En dan heb ik liever dierlijke mest dan kunstmest, die onze bodem alleen maar verschaalt. Uiteraard eten we biologisch vlees en ook dat haal ik bij de

boerderij. Dan weet ik waar het vandaan komt en dat de dieren een goed leven hebben gehad.”

STAPJES EN ZAKJES

Tijdens haar lezingen merkt Marjolein dat veel mensen wel willen veranderen, maar het moeilijk vinden om te beginnen. Je moet niet te veel in één keer willen, maar aanpassen in kleine stapjes. Koop bijvoorbeeld brood in katoenen broodzakken. Zo ben ik zelf ook begonnen. Mensen onderschatten hoeveel macht ze als consument hebben. Als ik geen plastic zakjes gebruik voor m’n groente en fruit, dan zijn dat al gauw tweehonderd zakjes per jaar. Als meerdere mensen dat gaan doen, dan treedt de wet van de grote getallen in werking. Wat jij als individu doet, is zeker geen druppel op de gloeiende plaat.”

Ook in haar eigen parochie merkt Marjolein dat kennis en gedrag nog niet altijd hand in hand gaan. Er is wel veel aandacht voor bijvoorbeeld Fair Trade-koffie en -thee, het scheiden van afval, en ledverlichting. Maar dan wordt er vervolgens wel een barbecue georganiseerd met gewoon gangbaar vlees. Doe het dan vegetarisch of biologisch. En, eerlijk is eerlijk, ik heb ook m’n blinde vlekken. Gelukkig kunnen we ons altijd blijven ontwikkelen.”

Maar minder vlees eten, niet meer vliegen, tweedehands kleding, het klinkt best drastisch, toch? „Sommige mensen zien het als een straf, maar ik zie een duurzame levensstijl absoluut niet als kommer en kwel. Ik heb het ook liever over ‘consumanderen’, in plaats van ‘consuminderen’. Je gaat niet minder eten, je gaat anders eten. Je kunt het avontuur zoeken om nieuwe smaken te ontdekken, van noten en tofu bijvoorbeeld. Je verrijkt je wereld ermee. En dan nog: zouden we met een beetje minder echt minder gelukkig zijn? Ik denk het niet.” ●

Bijenwasdoeken

‘Alleen al vanuit naastenliefde zou je minder moeten verspillen’

‘Mensen onderschatten hoeveel macht ze als consument hebben’